

Colla Excursionista Cassanenca

de la U. D. Cassà

CIRCULAR PER ALS SOCIS

Núm. 2

Març del 1964

A todo el público cassanense y forastero

BAR SALVI

ofrece sus servicios

Especialidad en Tapas variadas - Café - Licores

Gral. Sanjurjo, 18

CASSÀ DE LA SELVA

Primer Curset de Català

**Llegir i escriure en català us serà fàcil si poseu
de part vostra un mínim d'interès**

**La Colla organitza el I Curset de
Gramàtica Catalana**

Per a inscripcions al Curset adreceu-vos a la Junta

EDITORIAL

EL passat dia 22 de Desembre va tenir lloc la inauguració del Local de la Colla amb l'assistència del Vice-president de la Federació Catalana de Muntanyisme, Sr. Quadrenc, i del Delegat Provincial de la F. C. M. i President del Centre Excursionista de Banyoles, Sr. Anton Prat. El Sr. Santiago Franch ens va donar una conferència amb diapositives sobre el seu viatge de Banyoles a Estambul.

Donem les gràcies a tots els qui, d'una manera o altra, varen col.laborar en aquests actes.

EL dia 22 de Gener va tenir lloc una conferència amb diapositives en el Local de la Colla a càrrec del Dr. Pompeu Pascual sota el títol «Amèrica vista per un cassanec».

Des d'aquestes pàgines donem les gràcies al Dr. Pascual per aquesta magnífica vetllada. Hem d'agrair també a l'escriptor Sr. Josep Pla la seva assistència en aquest acte.

LA JUNTA

Divagacions

MOLT sovint, quan ens trobem al cim d'una muntanya, els records també hi pugen i es fan gairabé realitat. Ara recordo... les primeres excursions que foren els principis d'aquesta Colla, quan mal comptats erem una vintena i, per a cada nova sortida, havíem de demanar permís a casa amb molts prec i promeses de seny i prudència. No ha passat d'aleshores ençà molt de temps, segurament també han canviat una mica les cares i comptem amb molta gent nova; la Colla a crescut, s'ha engrandit, i de les nostres excursions crec que ja n'hem fet una cosa normal.

Quan penso amb la primera sortida! Una amiga me'n parlà: Ens divertirem -diguè- veuràs que bé que ho passarem, i em va convèncer. Fins aquest dia les meves experiències caminant es limitaven a tornar a peu de Campllonc per la seva Festa Major, i... Ja em trobo muntanya amunt, amb unes sabates no molt adequades, faldilles (no havíem arribat encara les noies a la conquesta dels pràctics -per aquests serveis- pantalons masculins) i una motxilla a l'esquena. Vam començar a caminar amb molt de delit, però al cap de mitja hora ja no podia més, i vaig prometre'm mes de cinquanta vegades que no tornarien a enganxar-m'hi.

Amb tot quant s'arriva a dalt, i el vent t'acarícia les galtes, i els cabells voleien entorn del rostre, una compren que ha trobat bona part d'aquesta pau que tots cerquem. I allà dalt, tan amunt, tan aprop del cel, gairebé entre els núvols, veient, als nostres peus, com els arbres juguen a cuït amb la boira, les paraules que sempre ens havien semblat normals, amic... company... colla prenen un sentit únic, inoblidable i una comprèn que per grant i pesat que sigui l'esforç de la pujada, es sempre molt inferior al goig d'aconseguir arribar-hi.

Tinc a la memòria una excursió que férem en cotxe una colla d'amics. Tothom elogiava aquells paratges veritablement bonics; però jo, que ya els coneixia, no comprenia el que em pessava, per a mi no tenien la gràcia, l'encant d'altres vegades. Més tard ho vaig comprendre: hi havia pujat en cotxe i no havia pujat estat necessari cap esforç per arribar-hi, no m'havia guanyat la il·lusió de l'última pujada, d'arribar a dalt, de reposar sentada a l'herba; hi faltaven els nostres jocs, aquells amics d'altres vegades, totes aquestes coses que només en aquets llocs, es poden sentir tan profundament i sincerament.

Història i Tradicions

L'Evolució Tècnica del Segle XIX

EL segle XIX és el segle de la fe en la ciència. La cultura i l'ensenyament van fent el seu treball entre el poble gràcies a l'increment de centres culturals. La quantitat de coneixements va conduir a l'especialització. Cada ciència va estar ajudada per gent amant de la mateixa. Això va portar la invenció d'una gran quantitat de màquines.

Des del principi de la seva existència l'home a buscat la solució per tal d'ajudar-se auxiliant les seves forces físiques. Aquest estudi constant ha estat la causa del progrès de la màquina havent arribat des del martell com a substitució del puny, al cervell electrònic com a substitució del cervell humà.

La implantació de la màquina a la indústria, maquinisme, en el curs del segle XIX es va perfeccionar de tal manera que la màquina va substituir, de fet a l'operari en tot el procés de producció.

Des del principi d'aquest moviment s'ha cregut que la màquina i l'inventor han estat enemics del jornalero. Rousseau va sostenir que l'home per la invenció i aplicació de la màquina veu rebaixada la seva condició a ser una peça d'elles. Sismondi va dir que les màquines eren enemigues de la humanitat i que era preferible que l'Estat es poblés d'homes que de màquines. No és d'estranyar que sota la influència d'aquestes i d'altres idees els treballadors de París, amb el crit de *Visca el treball manual!* destruïssin en 1848 les màquines i que aquest moviment es propagués a tota França i Alemanya.

Les estadístiques proven que el nivell de vida ha augmentat desde la introducció de les màquines, i es bo de recordar que l'obrer pot aprendre tots els secrets de la indústria de tal manera que pot arribar a construir a casa seva un petit taller que el transformi en "empresari".

Degut als invents i del moviment industrial d'aquest segle, varen sorgir una sèrie de doctrines per a defensar l'obrer ja que amb les idees del liberalisme econòmic imperants en el segle XIX, l'obrer es trobava desemparat davant les empreses industrials i sot més a la llei de l'oferta i de la demanda.

Només farem esment, ja que seria tema per un altre escrit molt més ampli que aquest, de les doctrines sorgides a causa d'aquest moviment.

(Segueix)

Una de les que van tenir més èxit entre la massa obrera va ser el socialisme, propugnat per Carles Marx en el seu llibre El Capital enfront del Liberalisme Econòmic. La doctrina social de l'Església Catòlica fou definida per Lleó XIIIè en l'Encíclica Rerum Novarum (1891) i reafirmada per Pius Xè en l'Encíclica Quadragesima Anno. Aquestes dues Encícliques regulen el dret de propietat, les relacions entre el capital i el treball, les corporacions professionals, etc...

Les generacions del segle passat varen posar unes esperances sense límits a aquest moviment denominat maquinisme. Esperaven que les màquines deslliurarien l'home de la servitut del treball i amb el temps trobarien la felicitat. Actualment es fàcil de veure que les màquines son eines de doble tall: l'un serveix per a construir, l'altre per a destruir. Només un ideal superior, el religiós i el moral, podrà endegar les adquisicions que Déu ha posat a les mans de l'home per a ajudar-lo a la configuració d'una societat més bona i feliç.

J. MAYMÍ

Després del Viatge del Sant Pare a Terra Santa

POTSER serà un tema que fugirà un xic "d'estudi", com diriem entre nosaltres, però és un fet important que no puc menys que fer-ne un petit comentari.

Es tracta del viatge del S. Pare a Terra Santa. Es quelcom d'important, ja que és la primera vegada en molts anys que un S. Pare surt d'Itàlia.

Molts haureu seguit els seus passos per mitjà de la televisió i dels diaris, de manera que no sols es va passejar per Terra Santa, sinó que ens el trobàvem al costat i ens sentíem contagiats de l'entusiasme d'aquella gent tant senzilla.

Però, ara, quan ni la televisió, ni els diaris parlen més d'aquell viatge és quan vertaderament comença.

No quan l'avió es va enlairar de l'aeroport, sinó quan la finestra es tanca, després de l'última benedicció d'aquell gran home que durant tres dies ens donà exemple d'humilitat i mortificació.

Quan s'havia vist un Sant Pare amb un nen qualsevol als braços al mig d'un carrer, o entrar a una casa a veure un pobre vell malalt? Es un tornar a començar de l'Església de Crist, un desfer-se de tot el que la falsifica, un acostar-se als homes..., i comença el Sant Pare a ensenyar-nos el camí.

C. MESTRES

Un parell de notes sobre el Romànic

QUAN mirem una església vella, tota de pedra, i fem cabal del contrast entre l'esvelt campanar –quadrat, poligonal o rodó– i les gruixudes parets, que demanen l'ajuda de contraforts, comprenem que tenim davant una joia del Romànic. I en entrar-hi i observar atentament la seva planta de creu llatina o la coberta de volta de canó i arcs de mig punt, ens adonem compte que ens trobem en un dels monestirs o catedrals que, entre els segles XI i XIII, representaren la més gran riquesa d'els Estats cristians. Veiem aleshores que es tracta d'un estil únic, d'una primera unitat artística que sortí de la barreja de les races bàrbares amb els antics colonitzadors romans; que és una concepció arquitectònica, continuació, per un costat, d'estils espanyols i, per l'altre, imitació de la nova tècnica dels grans temples italians i francesos, que portaren els romeus de Santiago a la Península i, concretament a Catalunya, els monjos de Cluny.

No ens proposem, certament, fer un estudi sobre els caràcters d'aquesta manifestació artística medieval, sinó senzillament donar una ullada a un dels tants monuments romànics que tenim a la nostra terra i treure'n un parell de notes sense cap pretensió.

Al mateix temps des d'un punt de vista purament artístic hi trobarem un enlirat nivell d'originalitat, que es posa de manifest en el dibuix dels plans, la varietat de les façanes i la composició dels portals, considerant el conjunt de l'església amb ull arquitectònic ens sorprendrà la concordància entre l'estructura i la forma, el pla i la façana, concordància que contades vegades deixa de donar-se.

Ningú, però, no deixarà de sentir la sensació de fosc, d'ofegament, de falta d'espai vital que hom experimenta entrant en un monument romànic. Aquest estil ferreny s'ocupa d'assegurar l'estabilitat en detriment de la il·luminació. La llum queda, en efecte, a segon terme i és, en general, insuficient. Prova d'això és que s'hauran d'adoptar, llavors, sistemes a base de finestres en les parets o en les tribunes.

Considerem, però, que la solució del binomi solidesa-il·luminació a favor de la primera engendra la impressió d'una massa massissa i ferrenya en la qual predomina el mur. Això dona a l'obra un fort valor petri, però hi resta, al mateix temps, un gràcia alada. L'aire i la llum –valgui'm l'expressió– no formen part de l'estructura. La immensitat de la mola encongeix l'esperit i el xafa a terra. És una construcció de caire psicològic, que es defineix més per l'horitzontal que per la vertical, prenyada de gravatat més que de gràcia. Ens sembla veure en les parets i en l'estructura un esperit de fortalesa i de castell, molt adients amb la fesomia d'una noblesa feudal.

En definitiva, hi veiem més densitat de cos que finesa d'esperit.

CAL RECORDAR...

Que, tal com dèiem en el número anterior, poden i deuen evitar-se en bé dels dos idiomes, expressions semblants a les què anotàvem:

Vindrà "luego" (aviat). "Luego" va dir... (després). Ensenyava els "hombros" (muscles). El "respaldo" de la cadira (espatller). Les "llamas" s'enlairaven (flames). Ni més ni "menos" (menys). Sap "ahorrar" poc (estalviar). Caixa de "Ahorros" (d'Estalvis). Va rebre un "chorro" d'aigua (raig). El "pararrayos" (parallamps). "Hasta" la vista! (A reveure!). A fi de "cuentas" (comptes). Una "ola" de fred (ona); o bé les "olas" del mar (ones). Posa-hi la "fecha" (data). Grans "carcajadas" (riallades). Desitja "algo"? (alguna cosa?). La "fachada" (façana). El "techo" (sostre). Un tres "en vez" d'un quatre (en lloc). Un carrer de l'"Ensanche" (Èixample). La "papelera" (paperera). Un "parche" (pegat). El "basurero" (escombraire). El "cubo" de les "basures" (La galleda de les escombraries). "Pues... yo..." (doncs... jo...).

Noti's que està mal dit o escrit el mot "pescadería o pescatería"; cal emprar la paraula *peixateria*. En castellà és: "pesca, pescador, pescado, pescadería", pel fet de canviar el nom "pez" en "pescado"; però en català conserva el mateix nom "peix" en ésser dintre o fora de l'aigua, per això tenim: pesca, pescador, *peix*, *peixater*, (aquell qui el ven), i *peixateria* (el lloc on es ven el peix), que correspon en castellà a "pescadería" (lloc on es ven el "pescado").

Accents gràfics. - En català hi ha dues menes d'accents: el *greu* i l'*agut*, dits també respectivament: obert i tancat.

Quan calgui accentuar la *a*, serà sempre amb el greu: xàfec, fàbrica, dirà. En canvi, la *i*, *u*, ho seran només amb l'agut: matí, Martí, oportú, esdrúixol.

La *e* i la *o*, poden anar amb el greu o bé amb l'agut. Exemples: comprèn, perquè, Amèrica; cantaré, anéssim, església. Periòdic, però, glòria; córrer, estimació.

Les paraules *agudes polisíl.labes*, s'accentuen les terminades en: *a, e, i, o, u; as, es, is, os, us; en, in*. Així: dirà, caigué, sortí, porticó, ningú. Cabàs, espès, sortís, confós, refús; comprèn, Pequin. (No accentuarem, doncs, Ramon, diran... puix no tenen la terminació en, in).

Mots plans. - No s'accentuaran els compresos entre les dotze terminacions suara esmentades, com per exemple: escriptori, examen, dolmen, eclipsi, eco, etz. Però *sí* per no estar-hi: socràtic, oceànic, tòrcer, empènyer, càlcul, pèsol, dèbit, estímulo.

Mots esdrúixols. - S'accentuen tots: eclíptica, mètode, elàstica, centrífuga, glàndula...

Oportunament seguirem amb notes referents a mots que s'escriuen igual, i, solament es destrua el significat en dur o no accent. Així mateix tractarem del *signe* nomenat *dièresi*.

NOTICIARI

Excursions fetes durant l'any 1963:

- Dia 20 de Gener, excursió a Núria, 30 components.
- Dia 17 de Febrer, excursió Sorpresa, 26 components.
- Dia 3 de Març, excursió a Romanyà, 32 components.
- Dia 10 de Març, excursió a Sant Roc, 37 components.
- Dia 17 de Març, excursió al Montclar, 22 components.
- Dia 24 de Març, arrossada a Verneda, 24 components.
- Dia 31 de Març, excursió al Montgrí, 24 components.
- Dia 12 d'Abril, excursió a la Font del Mas Vilar, 14 components.
- Dia 15 d'Abril, excursió a la Font del Mas Vilar, 23 components.
- Dia 21 d'Abril, aplec de Riudarenes, 96 components.
- Dia 1 de Maig, excursió als Angels, 15 components.
- Dia 5 de Maig, aplec de Vidreres, 63 components.
- Dia 19 de Maig, excursió a Rocacorba, 22 components.
- Dia 26 de Maig, aplec de Girona, 64 components.
- Dia 23 de Juny, excursió a l'Estertit i Illes Medes, 28 components.
- Dia 7 de Juliol, aplec de Banyoles, 52 components.
- Dia 14 de Juliol, excursió a Matagalls, 24 components.
- Dia 21 de Juliol, aplec d'Olot, 29 components.
- Dia 28 de Juliol, aplec de Palamós, 62 components.
- Dia 18 d'Agost, excursió a Romanyà, 20 components.
- Dia 1 de Setembre, excursió a Sant Pere Roda, 29 components.
- Dia 29 de Setembre, excursió a la Mare de Déu del Mont, 24 compo.
- Dies 5 i 6 d'Octubre, excursió a Andorra, 38 components.
- Dies 12 i 13 d'Octubre, al Campament Provincial d'Olot, 7 components.
- Dies 26 i 27 d'Octubre, La Salut i el Far, 26 components.
- Dia 16 de Novembre, excursió a Solius, 39 components.
- Dia 24 de Novembre, excursió a Montserrat, 71 components.
- Dia 24 de Desembre, Missa del Gall a Castell d'Aro, 63 components.

Excursions en projecte:

- Dia 8 de Març, a Montnegre.
- Dia 15 de Març, a Cabrera.
- Dia 3 de Maig, a Les Fonts del Llobregat.

BIBLIOTECA

Hem rebut del senyor Josep Pla els següents llibres:

- Josep Pla, NOCTURN DE PRIMAVERA.
id. CARTES D'ITALIA.
id. ELS MOMENTS.
id. CARTES DE LLUNY.
id. ELS ANYS.
id. DE L'EMPORDANET A BARCELONA.

Ultimes adquisicions:

- Joan Sales, INCERTA GLORIA, Premi novel·la Joanot Martorell.
Blai Bonet, EL MAR, id.
Príncep de Lampedusa, EL GUEPARD (IL GATTOPARDO).
M.ª Aurèlia Campany, LA PLUJA ALS VIDRES.
Jerome K. Jerome, TRES HOMES DINTRE UNA BARCA.
Marià Manent, ANTOLOGIA AMOROSA.
Josep M. Espinàs, ELS JOVES I ELS ALTRES.

Restaurant BAR-NEDA

de Lluís Vidal

Especialitat en Pollastres
a l'Ast i a la Brasa

Gran varietat de Tapes
per a pendre l'aperitiu

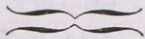

Mobles **FONT**

Carrer Guimerà, núm. 1

Taller: Carrer Nord, núm. 40 - Telèfon 187

BANYOLES

Representant a Cassà de la Selva:

Francesc Serra

Grup Associació Ntra. Sra. de les Sogues

Local núm. 1 - Telèfon 247

Soci

Biblioteca Caixa d'Estalvis